

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version: Kaj Ahlsved : MÖK firade minnet av Pehr Henrik Nordgren. Österbottens tidning 22.1.2019 s. 14.

MÖK firade minnet av Pehr Henrik Nordgren

RECENSION. Kammarorkestern hyllade sin hädangångna hovkompositör och hans 75-årsdag med en konsert, ett uruppförande och en ny skiva.

Självklar dirigent för en konsert till Nordgrens ära är givetvis MÖKs hederskapellmästare Juha Kangas vars samarbete med den Ålandsfödde kompositören var något alldeles unikt. Kangas har uruppfört ett fyrtiotal av Nordgrens verk, av vilka cirka trettio tillsammans med MÖK. I mångt och mycket är och var Kangas, Nordgren och MÖK en alldeles unik trio i det finländska musiklivet.

Nordgrens bekantskap med Kangas inleddes redan på 1960-talet men intensifierades när Nordgren efter studier i bland annat Helsingfors och Japan bosatte sig i Kaustby som fri konstnär 1973. Ett tidigt verk av Nordgren och vars tillkomsthistoria går ända tillbaka till 1960-talet är "Hela världen mände klaga" op. 26b (1974). Nordgrens smakfulla bearbetning av den folkliga koralen från Lappo lade grundstämningen för den välplanerade konserten.

För att hedra minnet av Nordgren har Kalevi Aho (f. 1949) på initiativ av Juha Kangas skrivit ett nytt stråkorkesterverk med Nordgren i åtanke.

"Kangas tolkning av Regers mjuka stråkkarrangemang kändes som en varm och hoppgivande kram."

I mångt och mycket är och var samarbetet mellan Mellersta Österbottens Kammarorkester, Juha Kangas och PH Nordgren unikt i det finländska musiklivet. FOTO: ULLA NIKULA

"Kirje tuolle puolen" (på svenska "Brev till andra sidan") kunde beskrivas som ett verk i dialogform, en musikalisk brevväxling där frågor från denna sida får svar från andra sidan.

Frågor av olika karaktär ges av violinerna medan svaren ges av cello och kontrabas och med ett speciellt Nordgrenskt tonmaterial, dock utan citat ur Nordgrens egen musik. Frågorna ställs utgående från den inkluderande kromatiska skalan som om Aho ville illustrera hur mycket som förblev osagt eller hur många frågor som ännu behöver få sina svar.

DIALOGEN, BREVVÄXLINGEN, blir så småningom allt intensivare innan uppåtsträvande frågor slutligen försvinner obesvarade i höjden, och som avslutande vackra tankar av-

rundar Ahos cirka 12 minuter långa och fina hyllning till en vän och kompositörskollega.

Speglat mot Nordgren och Aho var den första konserthalvans musikaliska ljusstrimma Mozarts pianokonsert nr 14 i Ess-dur (KV 449) med den mycket rutinerade estniska pianisten Kalle Randalu vid pianot. Randalu gick i munter dialog med orkestern i de många "frågor och svar"-partier som konserten bjuder på men helheten kändes splitt-rad och aningen blek.

Helheten efter pausen inledde MÖK och Kangas med Max Regers arrangemang av J.S. Bachs orgelförspel till koralen "O Mensch bewein' dein' Sünde gross". Korallen anknuter till Jesu lidande och död och Kangas tolkning av Regers

KONSERT

"Kirje tuolle puolen" (Brev till andra sidan)
Mellersta Österbottens kammarorkester
Juha Kangas, dirigent, Kalle Randalu, piano.
Nordgren – Aho – Mozart – Bach (arr.
Reger) – Nordgren
Snellmannsalen 19.1.2019

mjuka stråkkarrangemang kändes som en varm och hoppgivande kram innan MÖK utan avbrott gick in i den mardrömslika första satsen av Nordgrens nästin-till kultförklarade verk "Transe-choral" op. 67 (1985).

Det intensiva och känsloladdade tvåsatsiga verket "Transe-choral" var ett av de få verk som den självkritiska Nordgren själv var nöjd med. Den tröstlösa och dramatiska stämningen, baserad på andra violins ihållande sträva och "falska" klanger, övergår i den andra satsen i korallika unisona samförstånd med inskjutna effektfulla pauser innan satsens spricker upp och går mot ett känslösamt slut.

NORDGRENS TONSPRÅK brukar karaktäriseras som strävt och dystert men där finns ofta en strimma hopp. I "Transe-choral" visar sig detta mycket effektivt då skuggorna till slut mödosamt skingras och skära durklanger färgade av livets vedermödor blottas och förkunnar att kampen inte har varit förgäves. Den vördnadsfulla tystnad som följde efter det sista ackordet klingade lika kraftfullt som Nordgrens minne.

Kaj Ahlsved